

SAKSBEHANDLER
Tormod Andersen

VÅR REF.
26/02861-7

DERES REF.

VÅR DATO
03.09.2026

DERES DATO
25.05.2026

postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

FOLKETS HUS SULITJELMA
Charlotta 30
8230 SULITJELMA

Ronny Borge

Folkets Hus i Sulitjelma - Riksantikvarens avgjørelse i klagesak om tildeling av tilskudd, Statsbudsjettet kapittel 1429, post 72

Vi viser til deres klage, Digisak-ID 335043, datert 25.05.2026. Klagen gjelder Nordland fylkeskommunes avgjørelse av søknad om tilskudd etter forskrift om tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner (FOR-2021-08-13-2509).

Klagen er fremmet innen klagefristen og er tatt til behandling. Vi har mottatt deres tilleggsmerknader, datert 16.07.2026. Vi vurderer at saken er tilstrekkelig opplyst, jf. forvaltningsloven § 17.

Riksantikvaren har vurdert alle sider av saken og kommet til at Nordland fylkeskommunes vedtak opprettholdes. Klagen tas ikke til følge.

Bakgrunn for saken

Dere søkte 14.11.25 om tilskudd etter forskrift om tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner til utskifting av vinduer samt etterisolering av vegger. Søknaden ble behandlet av Nordland fylkeskommune i forbindelse med fordelingen av tilskuddsmidler for 2026, som ble vedtatt i fylkesrådsmøte 23.03.2026.

Fylkeskommunen traff vedtak om avslag på søknaden. I vedtaksbrevet av 05.05.2026 begrunnet fylkeskommunen avslaget med at de omsøkte tiltakene i hovedsak ble vurdert som tekniske oppgraderinger, og derfor ikke falt inn under forskriftens formål.

Fylkeskommunen viste videre til at dersom søknaden i større grad hadde omhandlet restaurering av vinduene fremfor utskifting, ville tiltaket i større grad ha falt innenfor tilskuddsordningens formål og kriterier for tilskudd.

Dere klaget på avslaget 25.05.2026. Saken ble behandlet av Fylkesrådet i Nordland fylkeskommune 26.06.2026. Fylkesrådet opprettholdt avslaget.

Innholdet i klagen

Dere mener som tiltakshaver at avslaget på søknaden om tilskudd til Folkets Hus Sulitjelma er feil begrunnet. Det vises til at bygget tidligere er vurdert av Nordland fylkeskommune som et teknisk og/eller industrielt kulturminne, og at de omsøkte tiltakene etter deres syn faller inn under formålene i forskriftens § 4 om sikring, istandsetting og vedlikehold.

Videre mener dere som tiltakshaver at Folkets Hus Sulitjelma oppfyller flere av kriteriene i § 7, nærmere bestemt bokstav a, c og d. Tiltakshaver stiller spørsmål ved avslaget og fremhever at byggets kulturhistoriske betydning etter deres vurdering er minst like stor som hos andre mottakere av tilskudd i samme tilskuddsrunde.

Tiltakshaver viser også til tidligere søknad om støtte til utskifting av skifertak som ble avslått med begrunnelse om begrensede midler. I den aktuelle tildelingsrunden var det få søkere, og alle andre søkere fikk støtte, noe som gjør avslaget vanskelig å forstå.

Et sentralt tiltak i søknaden er utskifting av 44 vinduer. Tiltakshaver viser særlig til at vinduene som skal skiftes ut ikke er opprinnelige, men ble satt inn for om lag 40-50 år siden. Etter deres syn vil utskiftingen bidra til å tilbakeføre bygningen til et uttrykk som ligger nærmere det opprinnelige, og tiltaket bør derfor anses som et bevaringstiltak og ikke bare en teknisk oppgradering.

Tiltakshaver ber primært om at avslaget omgjøres og at søknaden innvilges. Subsidiært ber de om at det gis maksimal støtte til tiltaket med utskifting av vinduer til opprinnelig utforming.

Nordland fylkeskommunes vurdering av klagen

Ved behandlingen av klagen har fylkeskommunen lagt til grunn at Folkets Hus Sulitjelma anses som et teknisk og industrielt kulturminne etter forskriften.

Fylkeskommunen opprettholder imidlertid vurderingen av at de omsøkte tiltakene ikke i tilstrekkelig grad oppfyller formålet og prioriteringene i forskriftens § 4 til å bli prioritert for tilskudd i denne runden.

Fylkeskommunen har særlig vektlagt at tiltakene samlet sett fremstår som en teknisk oppgradering av bygget, og at søknaden ikke dokumenterer tilstrekkelig hvilke antikvariske hensyn som skal ivaretas. Fylkeskommunen viser til at tilskuddsordningen primært skal bidra til bevaring, restaurering og istandsetting av eksisterende kulturhistorisk verdifull bygningssubstans.

Fylkeskommunen bemerker at ved fordelingen av tilskuddsmidler for 2026 ble det prioritert prosjekter som i større grad omfatter bevaring av original substans og tiltak som tydelig bidrar til å opprettholde eller styrke kulturminnets autenticitet, særpreg og kulturhistoriske verdi.

Fylkeskommunen bemerker videre at sammenligninger med andre søknader eller tidligere tildelingsrunder ikke kan tillegges avgjørende vekt. Hver søknad vurderes konkret og individuelt etter forskriftens kriterier og opp mot de øvrige søknadene i den aktuelle tildelingsrunden.

Etter en samlet vurdering av saken hvor det særlig er lagt vekt på forskriftens § 4, søknadens innhold og prioriteringene innenfor tilskuddsordningen, finner fylkeskommunen ikke grunnlag for å endre det påklagde vedtaket.

Merknader til fylkeskommunens oversendelse

I merknader datert 16.07.2026 viser tiltakshaver til at de etter deres syn har mottatt ulike begrunnelser ved behandlingen av tidligere og nåværende søknader om tilskudd. Tiltakshaver anfører videre at fylkeskommunen ikke etterspurte ytterligere dokumentasjon før søknaden ble behandlet, og mener at enkelte opplysninger om prosjektets innhold derfor ikke var kjent på behandlingstidspunktet.

Tiltakshaver redegjør nærmere for prosjektet og opplyser blant annet at valg av vinduer, materialer og entreprenør først ble avklart etter at søknaden var sendt inn. Det opplyses videre at vinduene som skal skiftes ut enten var opprinnelige vinduer i en senere påbygget del av bygningen eller vinduer som tidligere hadde erstattet de opprinnelige, og at de nye vinduene er valgt med sikte på å gi bygningen et uttrykk som ligger nærmere det opprinnelige.

Videre viser tiltakshaver til Folkets Hus Sulitjelmas kulturhistoriske verdi som del av det industrielle kulturmiljøet i Sulitjelma, til bygningens betydning som møteplass i lokalsamfunnet og til de omfattende investeringene og den frivillige innsatsen som de senere årene er lagt ned for å sette bygningen i stand og sikre videre bruk.

Riksantikvarens vurdering

Riksantikvaren skal prøve om Nordland fylkeskommune har fattet vedtaket på feil grunnlag eller i strid med føringene i forskriften. Riksantikvaren skal vurdere synspunktene dere som klager kommer med, og kan også ta opp forhold som ikke tidligere er berørt i saken.

Generelt om tilskuddsordningen for tekniske og industrielle kulturminner

Hvert år får Riksantikvaren tildelt tilskuddsmidler over statsbudsjettet kapittel 1429 post 72. Disse midlene skal fordeles mellom fylkeskommunene og Sametinget. Etter at søknadsfristen for ordningen har gått ut, må fylkeskommunene og Sametinget vurdere de innkomne søknadene og gjøre en forberedende prioritering av hvilke kulturminner som bør få midler over denne posten. Vurderingen oversendes til Riksantikvaren, som fordeler midlene med grunnlag i de totale søknadsbeløpene. Søknadsbeløpene er dessverre langt høyere enn de tilgjengelige tilskuddsmidlene under ordningen. Derfor må både Riksantikvaren og fylkeskommunen gjøre strenge prioriteringer ved fordelingen.

Etter at tilskuddsmidlene er fordelt fra Riksantikvaren, må fylkeskommunene og Sametinget gjennomføre ytterligere prioriteringer ut fra størrelsen på beløpet de får tildelt. Forskrift om tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner legger noen

overordnede føringer og rammer for tildelingen av tilskudd. Forskriften § 3 definerer hva som regnes som tekniske og industrielle kulturminner, mens § 4 angir hvilke tiltak det kan søkes om tilskuddsmidler til. Opplistingen er ikke i prioritert rekkefølge. Hvilke anlegg som oppfyller kriteriene for tilskudd, er fastsatt i § 7. Innenfor disse rammene er det fylkeskommunen som skal vurdere hvordan tilskuddsmidlene de har til rådighet skal fordeles og hvilke tiltak som skal prioriteres. Fordelingen skjer etter en skjønnsmessig vurdering av i hvilken grad tiltaket bidrar til å oppfylle målet med tilskuddsordningen. Etter § 1 er formålet å sette i stand og vedlikeholde tekniske og industrielle kulturminner, som er spor etter industriell kultur av historisk, teknologisk, sosial, arkitektonisk eller vitenskapelig verdi.

Vurderingen i den konkrete saken

Det kommer frem av saken at Folkets Hus Sulitjelma har stor kulturhistorisk verdi som del av det tidligere industrisamfunnet i Sulitjelma, og at bygningen fortsatt har en viktig funksjon som møteplass og kulturarena i lokalsamfunnet. Vi merker oss også det omfattende arbeidet som er lagt ned de senere årene for å sikre videre bruk og bevaring av bygningen, samt den betydelige frivillige innsatsen som ligger bak.

Riksantikvaren vurderer at enkelte deler av tiltaket har kulturminnefaglige kvaliteter. Særlig gjelder dette ønsket om å tilbakeføre bygningen til et uttrykk som ligger nærmere det opprinnelige. Vi merker oss i denne sammenheng tiltakshavers opplysninger om at flere av vinduene som skal skiftes ut ikke er opprinnelige for bygningen, men stammer fra tidligere utskiftninger. Dette er et kulturminnefaglig positivt aspekt ved tiltaket. Vi har også forståelse for behovet for å gjennomføre tiltak som reduserer varmetap og bidrar til bygningens videre bruk.

Samtidig er det etter Riksantikvarens vurdering ikke avgjørende om tiltaket isolert sett kan sies å ha kulturminnefaglige kvaliteter. Ved fordelingen av tilskudd skal fylkeskommunen foreta en prioritering mellom flere støtteverdige prosjekter innenfor en begrenset økonomisk ramme. Det sentrale vurderingstemaet er derfor i hvilken grad det omsøkte tiltaket bidrar til å oppfylle formålet med tilskuddsordningen sammenlignet med andre søknader.

Riksantikvaren er enig med fylkeskommunen i at de omsøkte arbeidene i hovedsak fremstår som en teknisk oppgradering av bygget. Tiltaket innebærer utskifting av eksisterende bygningsdeler med nye materialer, samtidig som bygningens funksjonelle og energimessige egenskaper forbedres. Selv om de nye vinduene er ment å gi bygningen et uttrykk som ligger nærmere det historiske utseendet, innebærer tiltaket i begrenset grad bevaring eller restaurering av eksisterende kulturhistorisk bygningsmateriale. Tilskuddsordningen er i særlig grad rettet mot bevaring og istandsetting av eksisterende kulturhistorisk substans. Etter Riksantikvarens vurdering skiller tiltaket seg derfor fra prosjekter som i større grad er rettet mot reparasjon og istandsetting av eldre eller opprinnelig bygningssubstans.

Riksantikvaren har også vurdert anførselen om at fylkeskommunen burde ha innhentet ytterligere opplysninger før søknaden ble behandlet. Etter Riksantikvarens vurdering forelå det et tilstrekkelig grunnlag for å foreta den prioriteringen som skulle gjøres innenfor tilskuddsordningen. De opplysningene som er kommet frem i klageomgangen, gir ikke grunnlag for å tilsidesette fylkeskommunens vurdering og prioritering i saken.

At Folkets Hus Sulitjelma er et kulturhistorisk verdifullt anlegg, og at tiltaket kan bidra positivt til bygningens videre bruk, er etter vår vurdering ikke tilstrekkelig til å begrunne at søknaden skulle vært prioritert i årets tildelinger. Riksantikvaren finner derfor ikke grunnlag for å overprøve Nordland fylkeskommunes skjønnsutøvelse i saken.

Konklusjon

Riksantikvaren har vurdert alle sider av saken og kommet til at det ikke foreligger feil ved rettsanvendelsen eller saksbehandlingen som kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold, jf. forvaltningsloven § 41.

Nordland fylkeskommunes vedtak opprettholdes. Klagen tas ikke til følge.

Avgjørelsen er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28.

Hilsen

Kaare Stang
seksjonssjef

Tormod Andersen
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Kopi til:
Nordland fylkeskommune